

Svendborgs ynglende Råger, opdatering 2026

Jeg har nu talt op i de svendborgenske Rågekolonier siden 2004. Og selvom bestanden i 2026 har rettet sig lidt efter næsten 15 års konstant tilbagegang, så viser mine tal, at der stadig kun er godt halvt så mange reder som da bestanden toppede i 2009. Antallet af beboede kolonier har gennem årene været ret konstant omkring 20 - i 2026 var der 21- så antallet af reder i de enkelte kolonier er derfor generelt faldet.

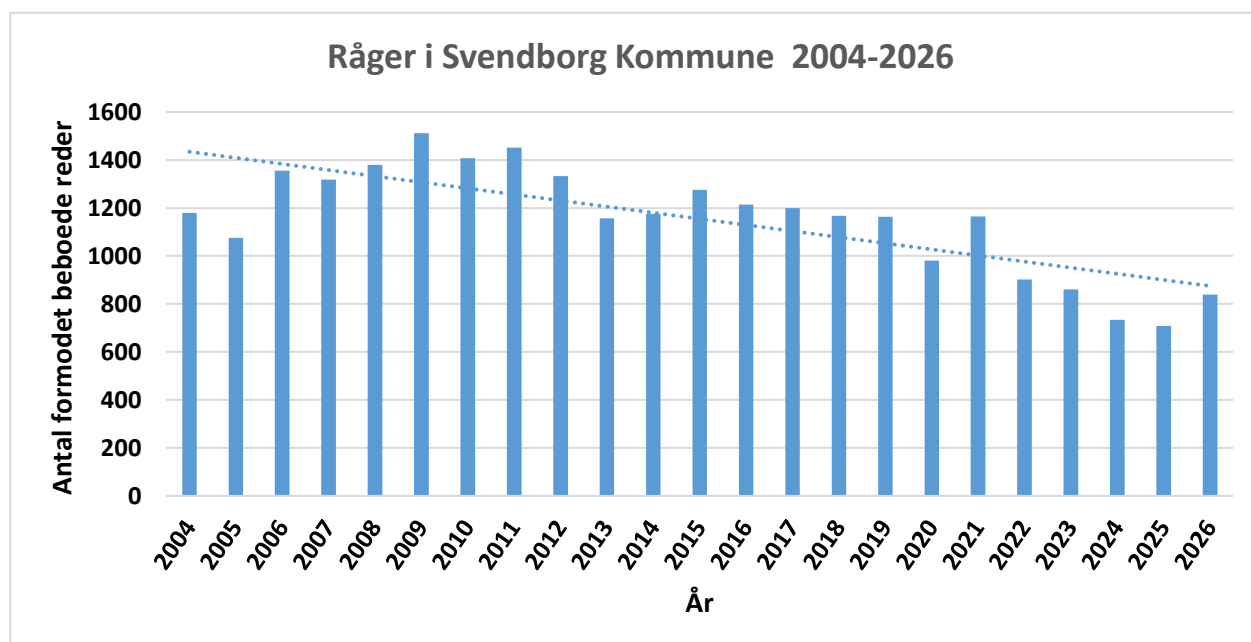

Et Rågepar fra den nu største koloni ved Svendborg, nemlig Braten Skov, som er beliggende på begge sider af den stærkt befærdede rute 9, der hvor Svendborgsundbroen går i land på Tåsinge. Her er man så at sige i øjenhøjde med fugle og reder. Det er et sjældent syn, da Rågekoloniens reder er i træernes kroner, ofte 20 m oppe. Foto: Erik Thomsen.

Da jeg for snart 25 år siden tog hul på at dokumentere Rågens ynglekolonier i Svendborg Kommune, startede jeg i de allersidste dage af marts. Her står træerne uden blade og fuglene er aktive, kort sagt de bedste forhold til at registrere rederne oppe i trækronerne bedst muligt. Rågens store reder er næsten uden undtagelse placeret i løvfældende træer. Nu her knap et kvart århundrede senere, gælder det stadig. Alligevel er ikke alt helt som det plejer, således indledte jeg 2026 redeoptællingen allerede den 20. marts, ynglesæsonen er forrykket til at begynde nogle dage tidligere, formentlig på grund af klimaforandringerne henimod et varmere forår, der bringer Rågerne i ynglehumør tidligere. Og billedet nedenfor fra Svendborgs største koloni er sågar taget før nytår, altså førend selve ynglesæsonen går i gang, men alligevel udviser Rågerne tydelig tilknytning til de reder, der stadig hænger i trætoppene fra den gamle ynglesæson. Efter således nu gennem årene at have vurderet mere end 26.000 reders beboethed, skønner jeg, at mine optællinger er dækkende og sammenlignelige. De foretages i den sidste tredjedel af marts med enkelte genbesøg. Jeg bruger cyklen til at komme rundt mellem kolonierne og på den måde opdager jeg også evt. nye kolonier. I 2026 er der to redesteder med blot et enkelt par, så man vel næppe kan tale om kolonier.

Tidligt på sæsonen viser Rågerne tilknytning til kolonien. Ja faktisk allerede før ynglesæsonen, billedet er fra 17. december 2025. Ofte bruger Rågerne kolonien til kollektiv overnatning og måske social stimulering. I baggrunden Svendborg Sund med øen Iholm. Foto: Niels Andersen.

Et hurtigt overblik over antallet af ynglepar i de svendborgensiske Rågekolonier over de seneste 23 år. Optællingerne baserer sig på antallet af formodet beboede rede. Ordet "formodet" er nødvendigt, da alle rede befinder sig i højt til vejs i trækrone og derfor ikke lader sig kontrollere for indhold. Da optællingerne påbegyndtes i 2004 var der ikke tænkt på Svendborg storkommune, så tallene dækker kun de 173 km², som udgjorde kommunen førend Egebjerg og Gudme blev føjet til efter strukturreformen i 2007.

Optællinger i Rågekolonierne

I 2026 påbegyndte jeg som nævnt min gennemgang allerede den 20. marts og jeg har forsøgt at besøge kolonierne på samme dato i forhold til året før. Jeg var færdig efter en hektisk og intens uge med besøg ved 63 nuværende og tidligere kolonier. Af de "oprindelige" 20 kolonier fra 2004 er i 2026 kun 8 stadig beboede, så mange nye er kommet til, da antallet af kolonier i 2026 er 21. Alle tidligere kolonier må tjekkes, da det ofte sker, at en forladt koloni bliver genbesat efter flere års fravær. Alle lokaliteter og antallet af ynglepar er opregnet til sidst i denne 2026-opdatering. Her ses også det gennemsnitlige antal ynglepar pr. koloni for hvert af de 23 års optællinger.

Jeg kan i marts næsten ikke vente med at komme i gang med det "arbejde", det er at komme rundt i til alle redestederne. Det er en forventningsfuld tid. Her noteres udover Rågerne også de mange af forårets tilbagevendende milepæle i naturens dagbog. Anemoner, lungeurt, æg af springfrø og Gransanger for at nævne nogle. Alt med Rågens livsbekræftende, men monotone stemme som lydtapet.

Selve indholdet af rederne kan ikke kontrolleres fra jorden, da rederne oftest befinder sig i 10-30 meters højde. Jeg har dog efterhånden -efter gennem årene at have optalt mere end 26.000 reder- lært at afgøre, hvornår en rede er aktiv og beboet. Her er en forholdsvis nyetableret koloni ved Thurø Boldklubs baner 21. marts. Ud over Rågerederne i trætoppene har lokale sørget for botilbud til hulerugende småfugle. Stære kan hjælpe boldklubben af med skadelige insekter i grønsværen. Foto: Niels Andersen.

Redetræer

Ved mine besøg har jeg fra starten af noteret, hvilke træer Rågerne foretrækker til redeplacering. Bøgen er det foretrukne redetræ, men andelen har været stigende. Sammen med ahorns stigende benyttelse, findes

85 % af samtlige svendborgensiske Rågereder i år i disse to træarter. I alt har 14 forskellige træarter været benyttet siden 2004.

Tabel over antallet af reder fordelt på træarter i udvalgte år fra 2016 til 2026. Selvom bøgen stadig er det foretrukne træ til redeplaceringen, ses dens andel at være vigende, dog med en stigning igen i 2026. Andelen af ask har været faldende i perioden. Mange asketræer er fældet som følge af asketoptørre. Ahorn har til gengæld vist stigende betydning som redetræ. Der har i hele perioden (2004-2026) i alt været benyttet 14 forskellige slags træer, heraf er kun to nåletræer.

	2016	%	2021	%	2022	%	2023	%	2024	%	2025	%	2026	%
Bøg	888	73	785	67	501	56	451	52	372	51	352	50	480	57
Ask	164	14	57	5	70	8	47	6	43	6	32	5	52	6
Ahorn	67	6	109	9	241	27	248	29	187	26	187	26	231	28
Eg	44	4	132	11	44	5	57	7	25	3	39	6	40	5
Rødel	27	2	56	5	27	3	41	5	85	12	51	7	26	3
Birk	13	1	15	1	7	<1	10	1	8	1	33	5	7	<1
Lind	8	1	6	<1	8	<1	5	<1	4	<1	5	<1	3	<1
Lærk	5	<1	5	<1	4	<1	2	<1	4	<1	3	<1		
Spidsløn											7	1		
Rødgran	2	<1												
Kirsebær														
Poppel									5	<1				
Pil									1	<1				
I alt	1213	100	1165	100	902	100	861	100	734	100	709	100	839	100

Jeg noterer også hvert år det største antal af reder i enkelttræer. I næste lille tabel vises det maksimale antal reder, jeg har noteret de seneste fem år et enkelt træ. Her løber bøgen normalt også af med sejren.

Tabel over det største antal reder i enkelttræer, jeg har noteret de seneste fem år.

Træart	Bøg	Eg	Lærk	Birk	Ask	Lind	Ahorn	Rødel	Poppel	Spidsløn
Største antal i enkelttræ 2022	13	7	2	3	10	8	14	3		
Største antal i enkelttræ 2023	17	7	2	3	10	5	8	3		
Største antal i enkelttræ 2024	15	5	3	2	7	4	8	5	2	
Største antal i enkelttræ 2025	13	5	3	3	5	5	5	7		2
Største antal i enkelttræ 2026	13	6		6	13	2	8	2		

Regulering

Som den eneste fugl, der herhjemme der må jages i yngletiden, tiltrækker Rågen sig opmærksomhed. Det sker selv om den i virkeligheden slet ikke har en jagttid. I stedet foregår jagten under overskriften regulering, og således er det tilladt at skyde ungerne, når de udvoksede forlader selve reden før flyvefærdighed. Så selvom Rågen ikke har nogen jagttid, er det efter en skriftlig tilladelse fra Naturstyrelsen muligt at ”regulere” ved at skyde ungerne på redekanten. Det må ske i perioden **1. maj til 15. juni**. Der bliver i Danmark skudt mellem 65.000 og 110.000 af denne fredede fugl. Tallets størrelse afhænger af, hvor man søger oplysningerne og hvordan indberetningen sker.

Der er to grunde til reguleringen, dels påståede skader i forhold til landbruget ved fouragering på nysåede marker med korn eller majs, dels at Rågens hæse og vedholdende stemme i kolonierne påstås at påvirke befolkningens sundhed. Hvert år fremkommer i medierne historier om udspekulerede bekæmpelses- eller fordrivelsesmetoder for at blive de ”støjende” fugle kvit i bynære omgivelser.

Selvom Rågen ikke har nogen jagttid, er der to grunde til, at fuglen må reguleres. Man anvender drastiske metoder for at holde Rågerne væk fra de nysåede marker. Foto: Niels Andersen.

Den anden grund er stemmen, som for nogle mennesker påstås at påvirke deres sundhed. Her råber Rågen sit navn ud, og det giver den livstruende problemer. Foto: Erik Thomsen.

I Svendborg Kommune foregår reguleringen selvfølgelig også. Jeg har siden 2014 (med undtagelse af 2017) hvert år af kommunen fået indsigt i reguleringstallene. Reguleringen er i Svendborg delegeret ud til Jægerråd Svendborg, hvor flere lokale jagtforeninger er med, fx Thurø, Svendborg, samt Gudbjerg og Omegns Jagtforening. Men også flere private reguleringsgrupper tager del i nedskydningen. Tallene har omfattet de gamle Gudme og Egebjerg Kommuner, der siden 2007 med storkommunens etablering nu også indgår i Svendborg Kommune. Da der er flere jagtforeninger involveret, kendes deres tal ikke. De reelle tal formodes derfor at være højere end de oplyste tal, da reguleringen foregår udenfor kommunens arealer. Jeg har selv beregnet, hvilke tal, der hidrørte fra mit optællingsområde og i de kolonier, jeg optalte. Det er vist i skemaet herunder. Der er derfor også medregnet de kolonier, der ikke er kommunal ejendom.

År	Kolonier	Reder	Reguleret i alt/Svbg	Pr rede	Deltagere
2014	21	798	778/605	1,0	28
2015	11+	874	1113/511	1,3	-
2016	20	691	934/631	1,4	44
2017	Ingen oversigt				
2018	21	1162	1309/896	1,1	37
2019	22	690	788/506	1,1	35
2020	17	654	672/381	1,0	35
2021	15	662	983/572	1,5	38
2022	10	652	1173/629	1,8	40
2023	11	877	1635/558	1,9	44
2024	12	838	1620/570	1,9	43
2025	4	261	412/274	1,0	Ukendt
2026	6	428	616/516	1,2	Ukendt

Rågeregulering i Svendborg Kommune 2014-2026. Tallene omhandler de berørte kolonier, som Svendborg Jægerråd har indberettet fra i deres årlige regulering. Alle sorte tal er bruttotal. Med orange har jeg isoleret netttotal i gamle Svendborg Kommune = tal fra kolonier, jeg dækker. Forskellen mellem de to tal begrundes af regulering udenfor mit undersøgelsesområde, i 2026 fx ved boldbanerne i Oure. Indberetningen sker normalt efter 15. juni til Svendborg Kommune.

En Råge på fødesøgning. Foto: Erik Thomsen.

Tilsyneladende ingen ændret reguleringspraksis?

Jeg sender hvert år min årlige optællingsrapport til Svendborg Kommune, både til de relevante embedsfolk og politikere. I 2024 kom min rapport på dagsordenen (4. oktober) i Teknik og Miljøudvalget under punktet Rågebekæmpelse på kommunale arealer. Direktionens indstilling var: "At godkende, at rågebekæmpelsen reguleres, så bestanden forsøges holdt på det nuværende niveau på de kommunale arealer".

Til sagsbehandlingen havde kommunen udarbejdet en tabel, der viste antal lokaliteter, reder og skudte rågeunger på **kommunale arealer** i perioden 2014-2024. Jeg har suppleret kommunens oplysninger fra 2025-26. Tabellen viser et gennemsnitligt reguleringstal på 481 skudte Rågeunger for alle 13 år. Mindre end de 412 i 2026.

Der ses derfor umiddelbart ingen ændring i reguleringspraksis i Svendborg Kommune, men samlet er der dog sket en stigning i antallet af Råger fra 2025 til 2026 på 18 %, så tallet næsten når på højde med 2023.

Rågens ellers sorte fjerdragst ændrer i det rette lys i smukke blå og violette farver. Foto: Erik Thomsen.

Ikke mange har set dette sjældne syn. Rågeparret fodrer ungerne. Foto: Erik Thomsen.

Nedenfor ses på lokalitetsniveau udviklingen i Rågekolonierne i Svendborg 2004-2026. Optalt som antal formodet beboede reder ~ par. Orange farve markerer, i hvilke kolonier Jægerråd Svendborgs har reguleret.

	Lokalitet	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1	Pavevænge, Lehnskov	12	5	8	8	3	20	5	7	8	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Svendborg Storcenter Nybolig	2	7	5	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Aldersro, Vandværksvej	11	14	11	9	11	12	37	19	14	8	29	41	42	20	0	27	52	34	5	0	0	0	0
4	Christiansmindeskoven	57	49	97	77	79	54	63	76	89	63	44	69	44	49	40	42	0	0	0	0	0	0	28
5	Hallindskov	131	97	112	121	148	162	136	143	94	87	74	70	55	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Rubjerg Skov vest	158	131	165	157	153	203	186	147	156	114	71	122	100	104	113	120	109	93	142	116	67	32	40
7	Rubjerg Skov øst	27	22	31	33	25	35	40	44	57	57	40	79	85	112	58	65	68	93	76	71	55	18	23
8	Tyveskoven	32	32	42	42	30	17	4	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
9	Tankefuld	174	188	204	203	207	229	210	219	184	186	206	224	242	202	245	210	191	220	0	0	0	0	0
10	Politistationen, Tvedvej	76	62	71	57	43	48	33	45	31	34	43	36	26	19	30	22	11	10	0	0	0	12	18
11	Holbølsminde og Christianshøj	41	47	54	55	47	62	74	82	61	42	50	47	40	47	59	43	35	42	56	55	33	61	85
12	Rottefældeskoven, Tvedvej øst	54	54	74	71	89	84	87	49	31	32	25	29	26	24	31	11	0	0	0	0	0	0	0
13	Rottefældeskoven, Tvedvej vest	20	28	47	62	79	69	53	47	29	26	37	25	11	9	8	4	0	0	0	0	0	0	0
14	Store Byhave	69	60	69	56	47	73	94	104	74	88	108	149	159	144	89	90	90	138	116	119	120	129	130
15	Skovsbo	30	29	39	50	33	43	63	103	106	74	41	54	42	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Smørmoseskov, Thurø	62	91	106	121	135	118	113	123	109	100	61	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Åbyskov/Vængemose syd	108	40	110	94	92	140	110	100	52	67	35	57	83	6	12	30	40	36	38	60	33	41	32
18	Åbyskov/Vængemose nord	28	34	30	22	20	13	8	11	60	14	7	6	5	7	9	25	32	40	45	61	62	41	79
19	Kohave ved Troense	52	62	38	35	37	28	12	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Horseskov	35	20	21	19	19	23	15	14	5	15	11	8	13	12	7	7	22	18	6	0	0	0	0
	I alt i 2004's 20 kolonier	1179	1072	1334	1285	1293	1433	1343	1338	1165	1010	882	1013	973	773	701	696	650	724	475	482	370	335	435
21	Byparken		1	0	1	5	8	10	14	10	14	3	0	5	3	5	4	5	6	12	10	9	13	6
22	Tipsgården, Hellegårdsvej		2	0	4	3	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
23	Østerskov, Thurø			16	13	6	4	0	2	4	9	111	92	80	102	127	118	105	107	111	78	0	0	0
24	St. Byhavevej v/Kobberbækken			5	8	11	42	48	44	60	47	85	66	18	26	82	72	18	21	15	2	4	10	47
25	Broerne, Skovsbovej				2	22	0	0	0	0	0	0	4	2	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
26	Fruerskovvej ved nr. 33				5	9	8	3	4	6	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27	Åbyskov, Dalmosevej nr. 6 og 8					16	0	0	3	28	3	17	3	0	37	41	27	31	44	22	12	34	34	22
28	Neergårdsmindeskoven, Thurø					15	14	0	0	3	3	10	24	8	4	3	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Voldgade, P-plads						1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

30	Ryttervej /Wandallsvej						1	0	1	0	0	6	2	1	0	0	1	0	0	0	3	8	0	0
31	Gyldenbjergsvej ved Vestre Skole						1	2	3	5	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32	Egensevej ved nr. 3						1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Svendborg Idrætscenter							6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34	Midtermosen, Thurø							17	9	18	13	8	14	6	6	8	9	15	11	27	62	26	15	
35	Nyborgvej ved Ørkild							15	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	9	11	
36	Caroline Amalie, Plejecenter							4	17	10	24	17	17	17	20	21	41	61	58	49	42	33	30	
37	Strandvej/Skt. Jørgens Park								5	6	9	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38	Rantzausminde, Efterskolevej								1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39	Skovsbo, syd for Skovsbovej								11	8	0	2	5	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40	Tved, Hellet ved nr. 99									20	12	9	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41	Tved, Bjørnøvej ved nr.68										2	1	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0
42	Frederiksgade, ved jernbanen										1	3	3	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
43	Braten Skov v. broen											11	45	138	87	110	66	116	148	155	166	147	205	
44	Skovsbovej ved nr. 61											1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
45	Odensevej ved nr. 34											1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
46	Tved Præstegårdshave											3	3	0	0	0	0	0	2	5	0	0	0	0
47	Thomasminde												7	10	13	3	0	0	0	0	0	0	0	0
48	Rantzausminde Børnehave													7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
49	Høje Bøge													6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
50	Dronningholmsvej													3	6	22	24	24	16	0	0	4	0	1
51	Rantzausmindevej ved nr. 148													1	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0
52	Christinedalskoven													-	63	48	47	27	0	0	0	0	0	0
53	Sofielundskoven														3	5	9	0	0	0	0	0	0	0
54	300 m nord for Skovsbo Strand														1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
55	Mølleskov, Lehnsskov															+	11	4	55	0	0	0	0	0
56	Egense Stationsvej ved nr.1																6	0	0	0	0	0	0	0
57	Viebæltet																6	0	0	0	0	0	0	0
58	Sandalsparken																-	-	-	12	18	11	30	25
59	Thurø Boldklub																			26	19	15	20	29
60	Fredens Kirkegård																					7	18	5
61	Thurø ved Høgevænget 8																						34	0
62	Thurø, Bergmannsvej 101																							1
63	Gl. Skårupvej ved Trollemosen																							7
	I alt	1179	1075	1355	1318	1380	1512	1408	1451	1333	1157	1176	1273	1202	1199	1167	1164	980	1165	902	861	734	709	839
	Redegennemsnit pr koloni	59,0	48,9	61,5	50,7	51,1	56,0	56,3	50,0	41,7	39,9	39,2	38,6	33,4	37,5	38,9	41,4	49,0	61,3	47,5	45,3	36,7	37,3	39,9

